

ANDREA BOCELLI

NA POTI

Romar na konjskem hrbtu

Andrea Bocelli

NA POTI

ROMAR NA KONJSKEM HRBTU

Pričevanje je zapisal Giorgio De Martino

Kazalo

Sinovo pismo očetu	VII
Uvod	1
1. Od Trga svetega Petra do mesta Sutri	19
2. Od Sutrija do Bolsenskega jezera	43
3. Od Bolsene do opatije sv. Antima	63
4. Od Buonconventa do Chiusdina	87
5. Od mesteca San Rocco a Pilli do San Gimignano	111
6. Od San Gimignano do Lajatica	133
Na poti	155
Dodatek: Meditacija	159
Slikovna priloga	179

Sinovo pismo očetu

Dragi oči,

draga Veronica, dragi vsi, ki ste omogočili to posebno in pogumno potovanje ... Tu sem, da vam rečem »hvala«. Hvala za to konkretno in močno gesto, za povabilo k vrnitvi k temeljnim vrednotam življenja.

Nanje pozabiti je lahko, kajti resničnost vsakdana nas, tako pri dvajsetih kot pri sedemdesetih letih, nenehno vleče k površinskosti, ta pa nikoli ne obrodi dobrih sadov. Predvsem pa je nanje pozabiti nevarno. In moja generacija je še posebej izpostavljena tej zmoti, ki je lahko veliko usodnejša, kot bi si kdo mislil ... Zato močno upam, da bodo tudi moji vrstniki znali izkoristiti priložnost, da bodo znali poslušati in sprejeti številna izhodišča za premišljevanje, ki jih ta knjiga ponuja.

Gre za teme, ki so nujne, pa vendar tako malokrat obravnavane, kot da bi šlo za nekaj preživelega, povoženega s strani napredka razvite družbe tretjega tisočletja ... In vendar, bolj ko se približujem odraslemu življe-

nju, bolj razumem, kako velja ravno nasprotno. Vera, družina, ljubezen, odpuščanje, upanje, molitev, mir ... Nobene od teh stvari ne moremo kupiti ne prodati in morda prav zato tako malokrat slišimo govoriti o njih. Pa vendar predstavljajo nosilne stebre življenja.

Oči, zahvaljujem se ti, da si mi pomagal znova odkriti pomen te tako lepe besede: »romanje«. Vsi smo po malem to – romarji; s svojim koščkom poti, ki ga moramo vsak dan prehoditi. Tisti, ki so jo prehodili pred nami, so nam pustili dragocena znamenja krepostnejšega življenja, hrane, svetlobe in moči za potovanje. Mislim na katedrale, ki so bile zgrajene skozi stoletja, na kraje, polne duhovnosti, polne čudežev, izklesanih v spomin kamnov, mislim na pričevanje tolikih glasov, ki so tej luči posvetili celo življenje.

To potovanje mi je vrnilo še neko drugo besedo, katere pomen govori o nečem globoko drugačnem. To je beseda »sveto«: kaj je sveto in kaj ni ... Dragi oči, zdi se mi, da sem razumel, da je sveto lahko vse. Vse, kar človek živi v ljubezni in veselju prejetega daru. Vse, kar – kot si vedno govoril, že odkar sem bil otrok – pomeni izbiro dobrega.

Občutek imam, da vse od Trga svetega Petra pa do hiše babice in dedka v Lajaticu s svetostjo niso napolnjeni le samostani, temveč tudi gozdovi, ki jih obkrožajo, pa doline in steze, po katerih si jezdil skupaj z Veronica; trava, po kateri sta stopala, besede in nasmehi, ki sta si jih izmenjala.

Sveto je življenje samo, če dobro razmislimo. To romanje to pogumno zatrjuje. Danes imamo bolj kot kdajkoli silno potrebo to od nekoga slišati. Tudi zato sem želel javno izreči svoj »hvala«, tudi v imenu tistih, ki podobno kot jaz vsak dan posebej trudoma poskušajo postati boljše osebe.

MATTEO BOCELLI

Uvod

Razlogi za potovanje

Sanje o tem sem gojil že dolgo. Uresničile pa so se spomladi 2021, in sicer tako, da sem na konju prejezdil več kot tristo šestdeset kilometrov. To je bila intenzivna, zahtevna čustvena izkušnja, ne brez ovir, toda polna izjemnih presenečenj.

Romanje sva z mojo ženo zasnovala kot obliko molitve, izražene skozi disciplino in fizični napor, preko glasbe in številnih trenutkov srečanj z ljudmi.

Via Francigena, kot je znano, uteleša željo romarjev iz vse Evrope, da bi molili na grobu apostola Petra. Je več kot tri tisoč kilometrov dolga pot, posejana s svetišči, ki sama po sebi predstavljajo tisočletno pričevanje vere, vpisano v umetniško obdelan kamen dih jemajoče lepote. Ob njih si ne moremo kaj, da se ne bi spraševali o stvarstvu in torej tudi o Stvarniku.

Romarska pot *Via Francigena* je s svojim potekom skozi dežele petih narodov in stotine lokalnih skupnosti

tudi močan kulturni prevodnik. Je kraj srečanja, nomadsko središče neke skupnosti, katere poti se prepletajo v razpršenem odprtem prostoru, bodisi v sončni pripeki ali pod oboki cerkvenih ladij, med samostanskimi zidovi ali v malih vaseh.

Čudovita in raznolika trasa, sestavljena iz travnikov in gozdov, na kateri lahko srečaš neustrašne ljudi, raziskovalce notranjosti, ki se ne zadovoljijo z udobnimi predlogi materializma, temveč sami sebe potiskajo dlje, pripravljeni na to, da prevprašajo lastne miselne okvirje in se predajo čudenju. Kajti, kot je nekdo dejal, duhovnost je za pogumne.

Naše potovanje, duhovno, pa vendar tako konkretno in otipljivo, od ploh dežja do bodečih vej, ki te ranijo po obrazu, se je začelo pri srčiki krščanstva, na grobu svetega Petra, in se končalo med mehкими toskanskimi griči, kjer je živelo več rodov moje družine in kjer sem se rodil in zrasel tudi jaz. To je bilo torej potovanje v obratno smer, ne od doma do Rima, temveč iz Rima proti domu.

Na pot smo odrinili z občutkom ganjenosti in Božjega varstva, saj nam je svoj blagoslov podelil velik Božji mož, romar na zemlji – sveti oče papež Frančišek.

Romanje ima običajno namen okrepiti vero tistega, ki ga opravlja. V našem primeru je vera že bila prisotna, bila je vogelni kamen naših duš. S to gotovostjo smo krenili iz najmanjše države na svetu, ki duhovno objema vse druge: to je Vatikan. Potem smo zapustili Rim z njegovo veliko-

stjo in hrupno lepoto ter začeli vzvratno potovanje proti Toskani, natančneje proti Valderi, kjer so moje korenine.

V mojem osebnem razumevanju obstoja je krmilo življenja neizogibno usmerjeno na pot vrnitve v Očetovo hišo.

Vsakdo lahko temu Božjemu roditelju da ime, ki se mu zdi najprimernejše. Toda celo laični filozof, kakršen je Arthur Schopenhauer, se je moral spoprijeti z vprašanjem, od kod vse izvira in k čemu se vse vrača. O naravi je zapisal, da ji je popolnoma vseeno za usodo posameznih bitij, saj vsak njen otrok na koncu pade nazaj v njeno naročje, iz katerega se je rodil. Gre skratka za materinski lik, ki čaka na vrnitev svojih otrok. Toda treba je samo imeti dovolj ponižnosti in optimizma, da se v nas vzbudi hotenje tudi naravi dati starša – in tukaj se človeška perspektiva nemudoma spremeni: od obupa k upanju, k veri.

V dozoreli gotovosti v nebeškega Očeta, čigar glas odzvanja v tolikerih čudežih in čigar roka ves čas kaže pravo pot, sva z Veronico začela najino romanje in spomin nanj naju bo spremljal na preostanku večjega romanja, ki je življenje.

Vračanje

V svojem srcu nosim z ognjem vžgano nezamenljivo prioriteto: to je navezanost na dom in družino. Najprej

iz čisto biografskih razlogov, povezanih z mojim otroštvom. Da bi lahko prejel izobrazbo, primerno mojemu stanju, so starši morali sprejeti odločitev, ki je bila toliko pogumna kot tudi boleča (zaradi nje so na prvem mestu največ trpeli oni sami), in sicer, da so me poslali v internat.

V letih, ki so bila ključna za moj razvoj, sem torej živel v ustanovi, prikrajšan sem bil za otroško brezskrbnost in prisiljen hitro odrasti ter živeti vsiljeno samostojnost. Ko si pri šestih letih vržen v tujo stvarnost, v razpadajoč zavod, v katerem ni veliko udobja (spomnim se, da smo si vsak dan morali umiti obraz in vrat z ledeno mrzlo vodo, pa stranišč »na štrbunk« ...), se v otroški glavi predstava o domu zlije s spominom na materinsko ljubezen in občutek varnosti in naklonjenosti pri očetu ter tako postane zvesta in popolna podoba raja.

Ta podoba je globoko vtisnjena vame in me je zaznamovala, čeprav je bilo moje odraslo življenje vse kaj drugega kot skrito za domačim zapečkom. Po značaju sem skoraj kot Immanuel Kant, za katerega pravijo, da je iz svojega stanovanja stopil vsak dan ob isti uri in šel na sprehod, tako da so sosedje svoje ure nastavili v skladu z njegovimi izhodi. Usoda pa mi že skoraj trideset let namenja potepuško življenje.

V otroštvu je bila velika najemniška družinska hiša v zaselku La Sterza, ki je del večjega kraja Lajatico, vedno v središču mojih misli in domotožja. Ko so starši prišli pome za božične ali poletne počitnice, so bili zame to

v svoji veličini seveda nedoumljiv človeku. Laže bi bilo piščančku, ki je še zaprt v jajčni lupini, razumeti mehanizem, po katerem je nastal in spoznati svoje starše, še preden jih je neposredno srečal; prav gotovo bi bilo vse to laže, kot pa človeku z lastnim razumom zaobjeti vzroke in mehanizme stvarjenja ter spoznati Tistega, ki je začetnik vsega.

Toda kljub temu: ateist vidi v verniku slaboumneža, ki je pripravljen verjeti v pravljico o Bogu Stvarniku in Gospodarju neba in zemlje; nasprotno vidi vernik v ateistu ošabnega egocentrika, ki je pripravljen videti svet kot nekakšno napravo, sicer zapleteno, ki je nastala iz nič na podlagi čistega naključja. Toda medtem ko bi prvi resno podvomil o duševnem zdravju človeka, ki je pripravljen verjeti v nastanek iz nič kateregakoli, še tako banalnega predmeta, pa drugi nikoli ne dvomi o obstoju umetnika, ko se znajde pred genialnim delom, za katerim vedno stoji dejanje ljubezni.

Torej: Bog je ljubezen, o ljubezni nam govori, ljubezen nam priporoča. Toda o kakšni ljubezni nam govori? Kakšno ljubezen nam priporoča?

Tisti, ki je zasnoval in ustvaril svet, nam pravi, naj ljubimo sovražnika tako in celo bolj kot prijatelja! Ali je možno, da je Tisti, ki ve vse, postal človek, da bi smrtnike prosil nečesa, kar presega njihove naravne, človeške zmožnosti? Ali je možno, da nas Bog prosi nemogoče? Čudeži so prihranjeni zanj, ljudje torej ne morejo delati čudežev, niti na samih sebi: ne morejo spremeniti

sovraštva v ljubezen, prav tako kot je zanje nemogoče spremeniti vodo v vino. Kaj torej s tem misli najvišji Stvaritelj, ko nam pravi, naj se ljubimo, tako kot nas je ljubil On?

Kot dober oče Bog hoče dobro vseh, zato vsakemu priporoča dobro drugih.

Če je nemogoče ljubiti sovražnika, pa lahko uporabimo isto vedenje, pozornost, merila, kot jih izkušamo v ljubezni do prijatelja, in vse to uporabimo do sovražnika; z njim ravnamo kot z bratom v gotovosti, da dobro vedno rojeva dobro in obratno.

Kako bi lahko na zmago in na to, da si razdeli njene sadove, računala ekipa, ki ni povezana, v kateri so namesto sodelovanja prisotne različne skupine, ki se med sabo vojskujejo?

Življenje je velika ekipna igra, v kateri smo vsi poklicani, da odložimo vsako osebno sovražnost, da bi služili dobremu vseh in svojemu lastnemu dobremu.

Ljubiti v krščanskem smislu torej pomeni hoteti dobro bližnjega, naj bo prijatelj ali sovražnik. Dobro, ki ga vsak posameznik naredi, bo brez dvoma obrodilo novo in neskončno večje dobro, ki bo preplavilo človeštvo v času in prostoru, onkraj vsake naše predstave.

Zato je tako razumljena ljubezen najkrajša pot, ki vodi do Resnice; je takojšen odgovor na vsa starodavna vprašanja; je teorem teoremov, je zdravilna formula za vsak razlog strahu ...

Ljubiti torej pomeni hoteti dobro; dobro vseh, za vsako ceno.

Da bi lahko popolnoma ponotranjili to božansko pravilo, je potrebno do dna premisliti o tem, kaj smo, o talentih, o katerih ne oklevamo trditi, da so naši, o zaslugah, ki nam jih drugi tako zlahka pripisujejo, o naših posebnostih, ki nam patetično napihujejo ego in nevarno spodjedajo korenine vsakršnega duhovnega napredka ...

Kakšne zasluge imamo pri svojem lepem izgledu, pri čudovitih talentih in svojih karizmah, ki jih tako cenimo in razkazujemo, da bi od njih pridobili kakšno osebno korist? Kaj smo storili za to, da smo dosegli jekleno voljo, kakšno nadpovprečno sposobnost, fizično ali tudi moralno moč? Za kaj od dobrega in lepega lahko trdimo, da je resnično naše in ne izhaja od Tistega, ki je ustvaril svet in njegove zakone?

Če bomo imeli intelektualno moč, da na ta vprašanja odgovorimo po pravici, nam bo lažje narediti prvi korak po poti Ljubezni; tiste ljubezni, ki jo je Kristus naredil vidno na križu. Ljubezen: pomen te tako majhne in hkrati neizmerne besede, tako prazne in hkrati tako polne vsebine, bomo lažje razumeli glede na trud, ki ga bomo vložili vanjo, glede na vidik, s katerega jo opazujemo, glede na to, kako jo v življenju uporabljamo. In kot po čudežu bomo začutili, da smo si vsi nekoliko bližji, bolj podobni, manj sami, bolj svobodni in predvsem bolj srečni.

ANDREA BOCELLI

Z Veronico, Virginio in Lauro Biancalani, generalno direktorico Fundacije Andree Bocellija. (Foto © Luca Rossetti)

V Caudillovem sedlu. (Foto © Luca Rossetti)

»Najlepša glasba je tista brez zvokov, je spokojna tišina, ki se razkriva duši, medtem ko ta meditira in v strmenju in jasnini kontemplira večnost.« (Foto © Luca Rossetti)

Intoniranje Schubertove Ave Maria skupaj s trapistovskimi redovnicami. (Foto © Luca Rossetti)

Matteo Bocelli bere svoja razmišljanja o romanju, v opatiji Sant'Antimo. (Foto © Luca Rossetti)

Andrea Bocelli

NA POTI

Romar na konjskem hrbtu

Pričevanje je zapisal Giorgio De Martino

Naslov izvirnika: In cammino. Diario di un pellegrino

© izvirnika: 2022 Mondadori Libri S.p.A.

Izšlo pri Sperling & Kupfer, ki je del skupine Mondadori Libri.

© za slovensko izdajo: Družina d. o. o., 2023

Prva izdaja

Prevod: Ana Vogrinčič

Jezikovni pregled: Vida Frelih

Ilustracije: Daniele Gianni

Fotografija na naslovnici: Luca Rossetti

Oblikovanje in grafična priprava: Tina Šket

Izdala in založila: Družina d. o. o.

Za založbo: Tone Rode

Tiskano po naročilu

Tiskano v Sloveniji

Ljubljana, 2024

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.131.1-992

27-57(450):929Bocelli A.

BOCELLI, Andrea

Na poti : romar na konjskem hrbtu / Andrea Bocelli ; pričevanje je zapisal Giorgio De Martino ; [prevod Ana Vogrinčič ; ilustracije Daniele Gianni]. - 1. izd. - Ljubljana : Družina, 2024

Prevod dela: In cammino : diario di un pellegrino

ISBN 978-961-04-1079-9

COBISS.SI-ID 188141059